Д О К Л А Д

за проведения през 2022 г. мониторинг на електромагнитни полета около базовите станции за мобилна комуникация в райони на детски, учебни и лечебни заведения и жилищни територии

В Регистъра на обектите с обществено предназначение, воден от РЗИ – Шумен са вписани 193 обекта, които са източници на нейонизиращи лъчения, разкрити на територията на област Шумен. Разпределението им по общини е както следва:

- на територията на община Шумен – 101 бр.;
- на територията на община Велики Преслав – 10 бр.;
- на територията на община Венец – 10 бр.;
- на територията на община Върбица – 8 бр.;
- на територията на община Каспичан – 10 бр.;
- на територията на община Каолиново – 12 бр.;
- на територията на община Нови пазар – 17 бр.;
- на територията на община Никола Козлево – 8 бр.;
- на територията на община Смядово – 12 бр.;
- на територията на община Хитрино – 5 бр.

Разпределението на обектите, източници на електромагнитни полета (ЕМП), според собственика е следното:

- „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ“ ЕАД – 56 бр.
- „А1“ ЕАД – 52 бр.;
- „БУЛСАТКОМ“ ЕАД – 8 бр.;
- „МАКС ТЕЛЕКОМ“ ООД – 7 бр.;
- „НУРТС ДИДЖИТЪЛ“ ЕАД – 2 бр.;
- „ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ” ЕАД – 66 бр.;
- ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „БОРБА С ГРАДУШКИТЕ” – 1 бр. ;
- ДП РЪКОВОДСТВО НА ВЪЗДУШНОТО ДВИЖЕНИЕ – 1 бр.

В периода от 19.09.2022 г. до 26.09.2022 г. беше проведен мониторинг на електромагнитните полета около базовите станции за мобилна комуникация в районите на 8 детски, 12 учебни и 2 лечебни заведения, разкрити на територията на гр. Шумен, както и на 18 жилищни територии в област Шумен за установяване съответствието им с изискванията, регламентирани с Наредба №9/1991 г. на МЗ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (ДВ бр. 35 от 1991 г., изм. и доп.).

Измерванията бяха извършени от специалист от лаборатория „Физични фактори” на Дирекция „Лабораторни изследвания” при РЗИ – Варна, който разполага с необходимата апаратура.

Основание за контрола: Мониторинг на електромагнитни полета в районите на детски, учебни и лечебни завадения, както и на 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени в населени места на територията на област Шумен във връзка с плана за дейността на РЗИ – Шумен през 2022 г., съгласно указание на МЗ.

Цел на мониторинга: Измерване и оценка на електромагнитни полета (ЕМП) в околността на излъчващите антени на БС.

Контролирани параметри: Плътност на мощност, S[$\mu W/cm^2$].

Основни източници на лъчение: Базови станции (БС) на мобилни оператори, разположени на покриви на жилищни и обществени сгради.

Нормативни документи: Наредба №9/14.05.1991 г. на МЗ за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (обн. в ДВ бр. 35 от 1991 г., изм. и доп. ДВ бр. 8/2002 г.).

Използван метод за контрол: „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки", Сборник методи за хигиенни изследвания, том IV, Селищна среда, на НЦХМЕХ, (понастоящем НЦОЗА).

Технически средства, с които са проведени измерванията:

1. Апарат NARDA – NBM-550 SN-B 0596

1.1. Антена: изотропна;

1.2. Работна честотна лента: 100 kHz до 3 GHz;

1.3. Неопределеност: ± 20% от измерената стойност;

Обекти, подлежащи на здравна защита обхванати с мониторинг:

1. ДЯ № 5 „Буратино", гр. Шумен, ул. „Македония" № 67

Източник на лъчение: Базова станция SHU0010 – „Гръцкия нова" на „А1 България" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Марица" № 20

2. ДГ „Братя Грим" № 25 – корпус А и корпус Б, гр. Шумен, ул. „Родопи" № 28

Източник на лъчение: Базова станция SHU0021 – „ЛИАЗ" за мобилна комуникация на „А1 България" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ж.к. „Тракия", ул. „Родопи" № 26, бл. 4, вх. 1.

Източник на лъчение: Базова станция 4025 за мобилна комуникация на „Цетин България" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Лозенград" № 3, вх. 1.

3. ДГ „Щурче", гр. Шумен, ул. „Цвята Кънчева" № 12

Източник на лъчение: Базова станция VN4537_A на „БТК" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Александър Пушкин" № 2, Студентско общежитие бл. 2 на ШУ „Епископ Константин Преславски".

Източник на лъчение: Телевизионни предавателни станции ТВРС „Шумен" ID3745 на „Тауърком" гр. Шумен, ШУ „Епископ Константин Преславски", Общежитие № 2

4. ДГ „Пролетна дъга", гр. Шумен, ул. „Софийско шосе" № 16

Източник на лъчение: Базова станция SHU006 – „Софийско" на „Булсатком" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Софийско шосе" № 16.

5. ДГ „Пчелица" гр. Шумен, ул. „Райна Княгиня" 1

Източник на лъчение: Базова станция VN4539 на „БТК" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Райна Княгиня" № 8.

6. ДГ „Снежанка", гр. Каспичан, ул. „Димитър Благоев" № 63

Източник на лъчение: Базова станция SHU0018.A005 – „Kaspichan" на „А1 България" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Каспичан, обл. Шумен, ул. „Мадарски конник" № 91.

7. ДГ „Ален мак" с. Марково, общ. Каспичан, обл. Шумен, ул. „Ст. Георгиев" №3

Източник на лъчение: Базова станция 4307 на „Цетин България" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в с. Марково, общ. Каспичан, обл. Шумен, ул. „Станьо Василев" № 49.

8. ДГ „Маргаритка", гр. Смядово, ул. „Цар Калоян" № 5.

Източник на лъчение: Базова станция VN4738_A на „БТК" ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Смядово, ул. „Ришки проход", № 6, вх. Б.

9. НУ „Княз Борис I", гр. Шумен, ул. „Ген. Тотлебен" № 20.

Източник на лъчение: Базова станция SHU0067 – „КОРШУН" на „А1 България" ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Света гора" № 2, бл. 5, вх. 3.

Източник на лъчение: Базова станция SHU005 – „Света гора“ на „Булсатком“ ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. Света гора, № 2, бл. 5, вх. 1.

10. НУ „Илия Рашков Блъсков“, гр. Шумен, ул. „Христо Смирненски“ № 9.

Източник на лъчение: Базова станция БС SHU010 – Славянски на „Булсатком“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, бул. „Славянски“ № 13, вх. Б.

11. II ОУ „Д-р Петър Берон“, гр. Шумен, ул. „Съединение“ № 49

Източник на лъчение: Базова станция 4024 на „Цетин България“ ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Съединение“ № 16, вх. 2.

Източник на лъчение: Базова станция МБС4021 – „Ришки проход“ на „Макс Телеком“ ООД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, бул. „Ришки проход“ № 34.

Източник на лъчение: Базова станция БС SHU001 – „Жабешки“ на „Булсатком“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен. бул. „Ришки проход“ № 34.

12. СУ „Панайот Волов“, гр. Шумен, ул. „Съединение“ № 100

Източник на лъчение: Базова станция 4435 на „Цетин България“ ЕАД, разположена на покрива на обществена сграда в гр. Шумен, пл. „Освобождение“, хотел „Мадара“.

13. СУ „Трайко Симеонов“, гр. Шумен, ул. „Ген. Драгомиров“ № 44Б, вх.3

Източник на лъчение: Базова станция 4022 – „Българанов“ на „Макс Телеком“ ООД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Ген. Драгомиров“ № 44, вх. 3.

14. СУ „Васил Левски“, гр. Нови пазар, обл. Шумен, ул. „Кирил и Методий“ № 15.

Източник на лъчение: Базова станция VN4503 на „БТК Мобайл“ ЕООД разположена на покрива на Пощенска станция в гр. Нови пазар, обл. Шумен.

15. СУ „Никола Йонков Вапцаров“ с. Венец, общ. Венец, обл. Шумен, ул. „Васил Левски“ № 2

Източник на лъчение: Базова станция VN4737_A на „БТК“ ЕАД разположена в центъра на с. Венец.

16. ОУ „Георги Сава Раковски“, с. Климент, ул. „Съединение“ № 62

Източник на лъчение: Базова станция VN4693_B на „БТК“ ЕАД разположена на покрива на сграда в с. Климент, ул. „Съединение“ № 62.

17. ПГССХТ, гр. Шумен, ул. „Симеон Велики“ № 5

Източник на лъчение: Базова станция 4023 – „Венера“ на „Макс Телеком“ ООД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Дедеагач“ № 1.

18. Общежитие към ПГССХТ, гр. Шумен, ул. „Симеон Велики“ №5

Източник на лъчение: Базова станция SHU002 – „Симеон“ на „Булсатком“ ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, бул. „Симеон Велики“ №7.

19. ШУ „Епископ Константин Преславски“, учебен корпус С, гр. Шумен, ул. „Университетска“ № 115

Източник на лъчение: Базова станция 4159 на „Цетин България“ ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Университетска“ № 115 – Корпус 3.

20. МУ „Професор д-р Параскев Стоянов“ (филиал), гр. Шумен, ул. „Васил Априлов“ № 63

Източник на лъчение: Базова станция VN4811_A на „БТК“ ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Петър Парчевич“ 18, вх. 3.

21. ДКЦ I – Шумен, гр. Шумен, ул. „Цар Освободител“ № 103

Източник на лъчение: Базова станция SHU009 – „Нирвана“ на „Булсатком“ ЕАД, разположена на покрива на обществена сграда в гр. Шумен, ул. „Цар Освободител“ № 103.

22. Комплексен онкологичен център, гр. Шумен, ул. „Васил Априлов“ № 63

Източник на лъчение: Базова станция VN4811_A на „БТК“ ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Петър Парчевич“ 18, вх. 3.

23. Жилищна територия около БС 4461 за мобилна комуникация на „Цетин България“ ЕАД, разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Нови пазар, обл. Шумен, ул. „Плиска“ № 5.

24. Жилищна територия около БС 4022 – „Българанов“ за мобилна комуникация на „Макс Телеком“ ООД разположена на покрива на жилищна сграда в ул. „Ген. Драгомиров“, № 44, вх. 3.

25. Жилищна територия около БС 4129 за мобилна комуникация на „Цетин България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Алеко Константинов“ № 8, вх. А.

26. Жилищна територия около БС SHU003 – „Драгомиров“ за мобилна комуникация на „Булсатком“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Генерал Драгомиров“ № 54.

27. Жилищна територия около БС SHU0024 – „Методи“ за мобилна комуникация на „А1 България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, бул. „Мадара“ № 19, вх. А.

28. Жилищна територия около БС VN4759 за мобилна комуникация на „БТК“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, бул. „Мадара“ № 29, вх. Б.

29. Жилищна територия около БС SHU0033.A004 – „Smyadovo“ за мобилна комуникация на „А1 България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Смядово, ул. „Цар Калоян“ № 2, вх. А.

30. Жилищна територия около БС SHU0013 – „Хърсово“ за мобилна комуникация на „А1 България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Хърсово, общ. Никола Козлево, обл. Шумен, склад за зърно № 2, парцел I, кв. 28.

31. Жилищна територия около БС 4192 за мобилна комуникация на „Цетин България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Никола Козлево, общ. Никола Козлево, обл. Шумен, УПИ II - 3.

32. Жилищна територия около БС VN4659_B за мобилна комуникация на „БТК“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Тодор Икономово, общ. Каолиново, обл. Шумен, ул. „Дедеагач“ №3, УПИ IX-245, кв.76.

33. Жилищна територия около БС VN4659 – „Todor Ikonomovo“ за мобилна комуникация на „БТК“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в Тодор Икономово, общ. Каолиново, обл. Шумен, УПИ IX-245, кв.76.

34. Жилищна територия около БС VN4730_B за мобилна комуникация на „БТК“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Никола Козлево, общ. Никола козлево, обл. Шумен, ПИ № 2, УПИ I, кв. 2.

35. Жилищна територия около БС VN4720_A за мобилна комуникация на „БТК“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Браничево, общ. Каолиново, обл. Шумен, УПИ XXII-328, кв. 3, ул. „Аврора“ № 1.

36. Жилищна територия около БС 4097 за мобилна комуникация на „Цетин България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в гр. Шумен, ул. „Сакар“ № 8, вх. А.

37. Жилищна територия около БС SHU0037 – „Тодор Икономово“ за мобилна комуникация на „А1 България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Тодор Икономово, общ. Каолиново, обл. Шумен, УПИ VI, кв. 54.

38. Жилищна територия около БС 2730 за мобилна комуникация на „Цетин България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Венец, общ. Венец, обл. Шумен, УПИ V-239, кв. 24.

39. Жилищна територия около БС SHU0042 – „Залез“ за мобилна комуникация на „А1 България“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Изгрев, общ. Венец, обл. Шумен, парцел VIII - 324.

40. Жилищна територия около БС VN4770_B за мобилна комуникация на „БТК“ ЕАД разположена на покрива на жилищна сграда в с. Тервел, общ. Хитрино, обл. Шумен, ул. „Трети март“ №30, сграда на кметството.

Резултатите от измерванията на електромагнитните полета на територията на детски, учебни и лечебни заведения, които попадат по посока на излъчване на източници на нейонизиращи лъчения в границите на хигиенно-защитните им зони, обхванати с мониторинг през 2022 г. са представени в таблица 1. В таблицата е описано мястото на измерване, като е посочено разстоянието до източника на нейонизиращо лъчение, както и разположението на пункта на измерване във височина (например етаж в сградата).

Резултатите от проведените измервания в околната среда на 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени в населени места на територията на област Шумен са представени в таблица 2. В таблицата е описано мястото на измерване, като е посочено разстоянието до източника на нейонизиращо лъчение в хоризонтална и вертикална равнина.

Резултатите от проведените измервания на средната стойност на плътността на мощност за интервал 6 минути и моментната стойност на плътността на мощност на електромагнитните полета в горецитираните райони показват, че получените стойности не превишават пределно допустимите нива за населени територии и експлоатацията на изследваните базови станции не създава здравен риск.

През 2022 г. не са извършвани допълнителни замервания на електромагнитни полета, поради липса на постъпили сигнали и жалби.

Мнението на Научния комитет по възникващи и идентифицирани нови здравни рискове към Европейската комисия, от м. април 2009 г., което е базирано на съществуващите научни изследвания в тази област е, че при спазване на препоръчаните от ЕК норми (в България, за честотния обхват на базовите станции, те са от 45 до 100 пъти по-строги), съобщаваните от някои хора симптоми от рода на главоболие, безсъние, умора или проблеми с концентрацията, високо кръвно налягане и др. не може да бъдат свързани с въздействието на радиочестотните полета.

От своя страна, Световната здравна организация счита, че съществуващите научни изследвания не доказват наличието на вредно за здравето на хората влияние на електромагнитните лъчения, генерирани от антените за мобилна комуникация.